

Умрани ўрганинг

كيف تعتمر؟

[الأوزبكي -Uzbek -Ўзбекча]

Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боз

2009 - 1430

islamhouse.com

كيف تعتمر؟

« باللغة الأوزبكية »

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

2009 - 1430

islamhouse.com

**Муаллиф: Саудия Арабистони Киrolлигининг собик муфтийси
Мўътабар Олимлар Хайъати хамда Илмий Тадкикотлар**

ва

**Фатво Идорасининг собик Раиси
Аллома Абдулазиз ибн Боз раҳимахуллох**

Мутаржим: Абу Жаъфар ал-Бухорий

Умра кандай килинади?

Бисмиллахи роҳмани роҳийм

Аллоҳга хамдлар, сўнгги пайгамбар, Унинг оиласи ва саҳобаларига салавот ва саломлар бўлсин.

Сўнг ...

Ушбу рисола умра ибодати хақида бир шингил кўрсатмалардан иборат бўлиб, уни ўқувчиларга такдим этамиз.

Биринчи: Умра килмокчи бўлган одам мийкотга етиб келганидан сўнг, гусл килиб, тозаланиши мустаҳабдир. Хотин кизлар хам, гарчи хайз ва нифос кони кўраётган бўлсалар-да, гусл килиб, тозаланадилар. Бирок, кон тўхтаб, гусл килиб покланмагунларича, Каъбани тавоф килмайдилар.

Эркак киши эҳром кийимларига теккизмаган холда, баданига хушбўй нарсалар суриши мумкин. Агар мийкотда гусл килиш имкони бўлмаса, зарари йўқдир. Чунки унинг Маккага етиб келгач, кулайлик бўлса, тавоф килишдан аввал гусл килиши, мустаҳабдир.

Иккинчи: Эркак киши тикилган барча кийимларини ечиб, изор (бел ости лунгиси) ва ридо (бел усти лунгиси) боғлайди. Эркакларнинг ок рангдаги изор ва ридони бошларини ўрамадан боғлашлари мустаҳабдир.

Хотин-кизлар эса, зийнат ва шухрати бўлмаган оддий кийимларни кийиши – эҳром боғлашидир.

Учунчи: Сўнгра калби билан ибодатга киришишни ният килади ва тили билан: «лаббайка Аллоҳумма умратан» (Аллоҳим сенинг барча ҳукмларингга тайёрман ва умрага ният килдим) ёки «Аллоҳумма лаббайка умратан» (Илоҳим, сенинг барча ҳукмларингга тайёрман ва умрага ният килдим), дейди. Агар эҳромдаги одам касаллиги, душманнинг хатари ва бундан бошқа шарият изн берган сабаблардан бири сабабли ибодатини адо эта олмай қолишдан кўркса, эҳромга кириш пайтида «Агар мени бирон тўсик тўсса, ўша ер менинг эҳромдан чиқиш еримдир», деб шарт килади. Бунинг далили Зубоъа Зубайр кизининг айтган сўзларидир. У: «Ё расулуллох, мен ҳаж килмокчиман, бирок, касалман»- деди. Расулуллох соллаллоху алайхи ва саллам: «Ҳаж кил. Бирок, (касаллик) мени қаерда тўсса, ўша ер менинг эҳромдан чиқиш еримдир», деб айт»- дедилар» (Муттафақун алайх).

Эҳромни кийганидан сўнг, расулуллох соллаллоху алайхи ва саллам айтган талбияни айтади: «Лаббайкал-лоҳумма лаббайк! Лаббайка ла шарика лака лаббайк! Иннал-хамда ван-неъмата лака вал-мулк, ла шарика лак».

У бу талбия ва Аллоҳнинг зикрини кўп айтади ва Аллоҳга кўп дуо килади. Масжидул-Харомга етиб келгач, худди бошқа масжидларда килганидек,

эшикдан ўнг оёги билан кириб: «Бисмиллаҳ, вассолату вассаламу ала расулиллаҳ, аъзу биллаҳил-азийм ва би важхил-карийм ва султониҳил-кадийм минаш-шайтонир ражийм. Аллоҳуммаф-тах лий абваба роҳматик (Аллоҳнинг номи билан.. Аллоҳнинг расулига салавот ва саломлар бўлсин. Мен Буюк Аллоҳдан, Унинг буюк юзи ва қадимий султонлиги билан (Аллоҳнинг раҳмат даргоҳидан) қувилган Шайтондан паноҳ сўрайман. Илоҳим, мен учун раҳматинг дарвозаларини оч!)- дейиши суннатдир.

Кейин, Қаъбага етиб келгунига қадар талбия айтиш билан машгул бўлади.

Тўртинчи: Қаъбага етиб келгач талбия айтишни тўхтатади ва Қора тош-Хажарул-асвадни қасд қилади-да, унинг қаршисига юриб, уни ўнг қўли билан силайди ёки имкони бўлса, ўпади. Одамларга озор бермайди. Силаш пайтида: «Бисмиллаҳи валлоҳу акбар» (Аллоҳнинг исми билан ва Аллоҳ буюқдир) ёки «Аллоҳу акбар» (Аллоҳ буюқдир), дейди. Агар ўпиш имкони бўлмаса, қўли ёки хассаси ва шунга ўхшаш бирон нарса билан силайди ва силаган нарсасини ўпади. Агар силаш имкони ҳам бўлмаса, қўли билан ишора қилади ва: «Аллоҳу акбар» (Аллоҳ буюқдир)- дейди. Ишора қилган нарсасини ўпмайди. Тавоф тўғри-сахих бўлиши учун тавоф қилаётган одамнинг гусли ва таҳорати бўлиши керак. Чунки тавоф ҳам намоз сингари бўлиб, фақат унда гапиришга руҳсат берилган.

Бешинчи: Тавоф қилар экан, Қаъба унинг чап тарафида бўлишига диққат қилинади ва уни етти марта тавоф қилинади. Агар ўнг тараф – «рукнул-ямоний»га етиб келинса, уни ўнг қўл билан силанади ва: «Аллоҳу акбар» дейилади. «Рукнул-ямоний»ни ўпилмайди. Агар силаш имкони бўлмаса, силамай тавофда давом этилади: унга ишора ҳам қилинмайди ва такбир ҳам айтилмайди.

Хажарул-асвадга етиб келингач, юкорида эслатиб ўтилганидек, уни силанади, ўпилади ва такбир айтилади. Бўлмаса, унга ишора қилиниб, такбир айтилади.

Эркақларгагина «қудум» - келиш тавофи асносида биринчи уч тавофда «рамл» - кичик қадамлар билан тез юриш, мустаҳабдир..

Бундан ташқари, эркақларнинг «қудум» тавофининг барча шавт-марталарида ридоларининг ўртасини ўнг елкаларининг остига ва икки тарафини чап елкаларининг устига қўйишлари мустаҳабдир. Барча шавтларда имкони борича Аллоҳнинг зикри ва дуоларнинг қўп айтилиши мустаҳабдир. Тавофда ўқиладиган махсус дуо ва махсус зикр йўқдир. Балки, билган зикр ва дуолар ўқиладиганди. Икки рукн ўртасида: «**Роббана аатина фид-дуня хасанатан ва фил-охирати хасанатан ва кинаа азабан-наар**» (Роббимиз, бизларга дунёда ҳам, охирадда ҳам яхшиликлар ато эт ва жаҳаннам азобидан сакла!) дуосини ҳар бир шавтда айтилади. Чунки бу, расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламдан собитдир. Еттинчи шавтни, юкорида зикр қилинганидек, имкони бўлса Хажарул-асвадни ўпиш ёки силаш ёки ишора қилиш ва такбир айтиш билан тугалланади. Бундан сўнг ридони ёпинилади: елкага ташланиб, учлари қўксида бўлади.

Олтинчи: Маком(и Иброҳим) орқасида, имкони бўлса, никки ракаат намоз ўқийди. Агар имкони бўлмаса, масжиднинг ҳар қайси ерида ўқилса ҳам бўлаверади. Унинг биринчи рақатига фотихадан сўнгра «Қофирувн», иккинчи рақатида эса «Ихлос» сураларини ўқилади. Бундай қилиш афзалдир. Агар бошқа сураларни ўқилса, зарари йўқ. Икки рақатни тугатилганидан сўнг, Хажарул-асвад томон юрилади ва имкони бўлса ўнг қўл билан силанади.

Еттинчи: Кейин Сафо (тоғи) тарафига бориб, унинг устига чиқилади ёки турилади. Чикиш афзалдир. Биринчи шавтни бошлашдан аввал:

(إِنَّ الصَّافَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ) «Иннас-Софа вал-Марвата мин шаъоириллах» (Сафо ва Марва (тоглари) Аллохнинг ибодат килинадиган ерларидир) оятини охиригача ўқийди. Эҳромдаги одамнинг киблага юзланиб туриши, Аллохга хамду тақбир айтиб: **لا إله إلا الله، والله أكبر، لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير. لا إله إلا الله وحده، أنجز وعده، ونصر عبده، وهزم الأحزاب وحده**

«Ла илаха иллаллох. Валлоху акбар, ла илаха иллаллоху вахдаҳу ла шарика лах, лахул-мулку ва лахул-хамд, ва хува ала кулли шайъин кодийр. Ла илаха иллаллоху вахдах, анжаза ваъдах ва насара абдах ва хазамамал-ахзаба вахдах» (Аллохдан ўзга илох йўқдир ва Аллох буюқдир! Шериксиз ёлғиз Аллохдан ўзга илох йўқдир хамда эгадорлик ва хамдлар Унгагина хосдир. Холбуки, У барча нарасага кодирдир. Ёлғиз Аллохдан ўзга илох йўқдир. У ваъдасига вафо килди, бандасига ёрдам берди ва ўзи гурухларни мағлуб килди), деб кўлларини кўтариб дуо килади ва бу зикр ва дуоларни уч марта такрорлайди.

Кейин, Марва тоғи томон юрилади ва биринчи белгига етиб келганда, эркаклар иккинчи белгига етгунга қадар югуриб чопадилар. Хотин-кизларнинг тез юришлари шариатда кўрсатилмаган. Чунки хотин-кизлар авратдир. Сўнгра давом этиб, Марва тоғига чиқилади ёки Марвада турилади: тоғнинг устига чиқиш афзалдир. Марва тоғида хам Сафо тоғида қилинган ишларни қилинади. Бирок, юкорида зикри ўтган оятни ўқилмайди. У оятни расулуллох соллаллоху алайҳи ва салламдан намуна олиб, факатгина биринчи шавтда Сафо тоғидагина ўқилади, холос. Кейин тоғдан тушиб, Сафо тоғига етиб борилгунига қадар секин юриладиган ерда секин, югуриладиган ерда югурилади. Етти шавт шу қаби адо этилади: Бориш бир, қайтиш эса алоҳида бир шавт хисобланади. Хусусан, эҳтиёж бўлса, бирон нарсани миниб юрса, зарари йўқ. Юриш асносида кўп зикр ва дуолар қилиш мустаҳабдир. Бу юришда хам гусли ва таҳоратли бўлиш керак. Таҳоратсиз юрса зарари йўқ.

Саккизинчи: Агар юриш-саъй ниҳоясига етса, эркаклар сочларини қиришлари ёки қискартишлари зарур. Қириб ташлаш афзалдир. Агар Маккага қелиш пайти ҳаж мавсумига яқин бўлса, сочларни қискартиш афзалдир. Чунки сочининг қолган қисмини ҳаж мавсумида қириб ташланиши мумкин. Хотин-кизлар эса, сочларини тўплаб унинг учидан бир бармок бўғимича ёки ундан озроқ қиришлари етарлидир.

Эҳром боғлаган одам юкорида зикри ўтган амалларни қилса, умра ибодати тугайди валхамду лиллаҳ ва унга эҳром боғлаши билан харом бўлган барча нараса ҳалол бўлади.

Аллох таъоло бизларни ва барча мусулмон биродарларимизни динида факих ва собитқадам бўлишга муваффақ қилсин хамда барчадан ибодатларини қабул этсин. Дарҳақиқат, У саҳоватли қарим зотдир.

Аллох таъоло пайгамбаримиз, Уннинг оиласи, саҳобалари ва Унга қиёмат қунига қадар яхшилик билан эргашган кишиларга салават ва саломлар йўлласин.